

KŘÍŽ – ZNAMENÍ NADĚJE

Námět pro postní dobu ve farnosti (nejen) s dětmi v roce 2018

V naší krajině je vidět mnoho křížů, kapliček a Božích muk. Všechny jsou znamením víry našich předků. Mnohdy kolem nich jezdíme a chodíme, aniž bychom si jich všimli. Pro letošní postní dobu jsme připravili námět, který by nám měl pomoci tyto kříže znovu objevit a zamyslet se nad tím, co pro naše předky kříž znamenal a co znamená pro nás. Inspirací pro tento námět se stala zkušenost z Měřína, kde loni v postní době uskutečnili projekt *Putování za kříži*. Z něj vznikla pěkná barevná brožurka, o kterou mají zájem nejen farníci z Měřína a okolí, ale i lidé kostelu vzdálenější.

Cíl: Prožít postní dobu jako čas, v němž prožíváme vděčnost za Boží lásku, která se nejvíce projevila na kříži. Objevovat kříže ve svém okolí, pořídit jejich fotografie, pátrat po historii jejich vzniku a zamyslet se nad tím, jaký význam má kříž pro nás osobně. Nepřecházet kolem křížů netečně, ale učit se v duchu poděkovat. Nebýt lhostejný ke kříži a znovu objevit jeho velký význam.

Základní motiv: KŘÍŽ

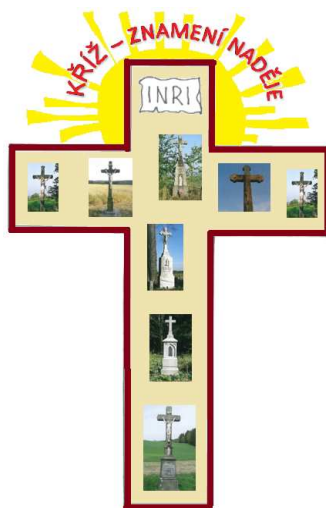
Kříž je základním znamením všech křesťanů. Je to nejen znamení Ježíšova utrpení a smrti, ale především jeho vítězství. Promlouvá ke všem lidem, kteří trpí – k utiskovaným, nemocným, chudým, k lidem na okraji společnosti – a nabízí jim naději. Kříž mluví o Bohu, který povyšuje ponížené, dává sílu slabým, překonává rozdělení a přemáhá nenávist láskou.

Pomůcky a způsob provedení:

Na velkou nástěnku nakreslíme obrys kříže (viz např. obrázek vpravo). Nad kříž můžeme umístit nápis. Necháme prostor na doplnění motivu slunce, který ale přidáme až o Velikonocích. Kdo chce a umí to, může udělat kříž dřevěný.

Postup pro starší a dospělé:

V tomto letošním projektu nebudeme dávat konkrétní úkoly pro konkrétní týdny, ale úkol potrvá po celou postní dobu. Starší děti a dospělí (případně celé rodiny) mají za úkol objevovat kříže ve svém okolí. Když nějaký zajímavý kříž najdou, vyfotí ho včetně nápisu na něm a barevně vytisknou (rozměr podle zadání; pravděpodobně max. 10 × 15 cm). Vytištěný obrázek přinesou do kostela, kde bude umístěn do připraveného obrysu kříže. „Náš kříž“ se tak bude postupně během postní doby zaplňovat kříži našich předků. Bude to znamením naší sounáležitosti a víry, kterou jsme převzali od předchozích generací a kterou chceme nést dál. Kromě pořízení fotografie bude dobré, když objevovatelé křížů rozluští nápisy, zjistí historii kříže (kdo ho postavil a proč, v kterém roce) a v neposlední řadě se u kříže pomodlí, příp. kolem něj uklidí a vyzdobí ho kytičkou. Ti pečliví si mohou zavést sešitek, do něhož si své obrázky a poznatky budou vlepovat a zapisovat. Pokud by si někdo nevěděl rady s vytištěním obrázku kříže, jistě se ve farnosti najde člověk, který mu v této záležitosti pomůže a nabídne technickou podporu. Z „objevených“ křížů může příp. vzniknout i publikace, jak to udělali v Měříně.

Jiná varianta:

Lze postupovat i tak, že ten, kdo aktivitu připravuje a koordinuje (kněz, katecheta), vybere každý týden jeden kříž z okolí a jeho obrázek (fotku) připevní na nástěnku. Rodiny (děti, mládež, dospělí) mají za úkol objevit, kde v obci tento kříž stojí, dále mají k tomuto kříži během týdne doputovat, u něj se pomodlit a splnit úkol ukrytý v jeho blízkosti. Fantazii se meze nekladou.

Postup pro malé děti:

Předškolní a malé děti se k objevování křížů připojí se svou rodinou. Jako znamení toho, že i ony chtějí poděkovat Pánu Ježíši za jeho lásku, mohou do obrysu kříže každý týden otisknout svůj palec. Ve výtvarných potřebách se dají zakoupit různobarevné polštářky pro otisk prstů.

Pro každý týden postní doby nabízíme jeden příběh o kříži.

1. neděle postní

Evangelium: Ježíš na poušti (Mk 1,12-15)

Motto: Každý má svůj kříž na míru

Příběh: Jeden člověk si stěžoval Bohu, že nese příliš těžký kříž. Bůh ho tedy zavedl do místnosti plné křížů a řekl, ať si vybere jiný, který by se mu zdál vhodnější. Člověk se procházel místností, a tu zahlédl jeden malý kříž – sotva ho ale zvedl, zjistil, že je těžký jak olovo. Za chvíli zas narazil na další kříž, který se mu zdál vhodný. Když si ho však posadil na rameno, zjistil, že přesně v místě styku s ramenem má kříž ostrou špičku, která ho velmi bolestivě píchala. A tak se mu na každém kříži něco nelíbilo. Až úplně vzadu v místnosti našel jeden kříž, ani velký, ani malý, zkusil ho, byl tak „akorát“. „Tento si vezmu,“ řekl Bohu. Bůh se na něj s láskou podíval a řekl: „A víš, že to je přesně ten tvůj kříž, na který sis stěžoval?“

K zamyšlení: Pán Ježíš se na poušti připravoval na své poslání, které mělo vyvrcholit na kříži. Nejdříve přijal drobné kříže – pokušení. Umíme přijímat kříže, které život přináší?

2. neděle postní

Evangelium: Ježíšovo proměnění (Mk 9,1-9)

Motto: Kříž člověka nese

Příběh: Jeden člověk šel životem a nesl si na zádech svůj kříž. Cestou vedle něho šla s rozmanitými kříži spousta dalších lidí. Najednou si člověk začal stěžovat: „Pane, kříž je příliš dlouhý, dovol mi ho trochu zkrátit.“ Tak vzal pilku a kříž uřezal. Za chvíli se mu zase zdálo, že už nemůže: „Pane, ten kříž je příliš těžký, dovol mi ho trochu zkrátit.“ A tak to šlo několikrát. Nakonec byl kříž docela krátký. Člověk došel až k velké propasti, za níž byl ráj. Rozhlédl se kolem sebe. Ostatní lidé pokládali své kříže na zem a po nich přecházeli přes propast. Jenže kříž toho člověka byl moc krátký. Nestačil na překlenutí propasti. Člověk zde stál zoufalý a litoval, že svůj kříž zkrátit.

K zamyšlení: Pán Ježíš se s apoštoly modlil na vysoké hoře. V modlitbě ho apoštolové uviděli jinak než doposud. Mám i já prostor pro modlitbu, abych uviděl/a Boží lásku, která mne nese? (Svatý Jan Maria Vianney řekl: „Nejsi to ty, kdo nese kříž, ale kříž nese tebe.“)

3. neděle postní

Evangelium: Vyhánání kupců z chrámu (Jan 2,13-25)

Motto: Kříž má velkou cenu

Příběh: Byla dražba. Dražily se věci nějakého bohatého muže. Byl tam taky jeden malíř, který měl našetřených jen 100 franků. Za 75 franků koupil postel a už odcházel, když v tom dražící vyvolával kříž. „Co mi za něj dáte?“ zeptal se a ukázal černý, starý, špinavý kříž. „Nic,“ ozvalo se, a vzápětí následoval smích. Malíř se obrátil a řekl: „Koupil bych ho, ale mám jen 25 franků.“ Nikdo nedal víc, a tak malíř s posměchem koupil starý kříž a odešel. Doma ho začal čistit. A pojednou zjistil, že ten kříž je zlatý. Když ho celý vyčistil, donesl do zlatnictví, kde jeho cenu vyčíslili na 60 000 franků.

K zamyšlení: Ježíš vyhnal kupce z chrámu. I my máme „vyčistit“ svůj život od nepotřebného haraburdí, od nesprávných postojů a hříchů. Kříž však patří mezi skvosty.

4. neděle postní

Evangelium: Setkání Ježíše s Nikodémem (Jan 3,14-21)

Motto: Kříž uzdravuje

Příběh: V prvních třech staletích, kdy bylo velké pronásledování křesťanů, křesťané kříž neuctívali. Byl to přece nástroj utrpení, umučení a porážky. K uctívání kříže došlo až od 4. století, kdy dal císař Konstantin Veliký křesťanům svobodu a křesťanství povýšil ve své říši na státní náboženství. Jeho matka císařovna Helena byla velmi zbožnou křesťankou a rozhodla se navštívit místa spojená s Ježíšovým životem. Legenda vypráví, že se vydala do Jeruzaléma a zatoužila objevit Ježíšův kříž. Na místě, které jí pamětníci ukázali, byly objeveny tři kříže, ale nevědělo se, který z nich je pravý. K jednomu z křížů položili tělo mrtvého mladíka, a ten ožil. To považovala císařovna Helena za znamení, že právě tento kříž je křížem, na kterém zemřel Ježíš Kristus. Nad místem Ježíšovy smrti nechal postavit její syn Konstantin Baziliku Božího hrobu a v ní byly uloženy ostatky Kristova kříže. Ty se později rozšířily do Říma a do celého světa.

K zamyšlení: Nikodém přišel za Ježíšem v noci. V jeho životě zazářilo světlo víry v Božího Syna, který přišel svět zachránit. Pohled na kříž přináší světlo do neřešitelných situací.

5. neděle postní

Evangelium: Chceme vidět Ježíše (Jan 12,20-33)

Motto: Kříž zachraňuje

Příběh: Pavlík jezdil každoročně o prázdninách k babičce a dědečkovi na venkov. Pavlík se u nich cítil jako v ráji, až na jednu věc. Před statkem stál velký dřevěný kříž. Pavlík se ho bál. Na kříži visel člověk vyřezaný ze dřeva, a vypadal strašně. Ruce i nohy měl probity hřebíky. Navíc měl na hlavě trnovou korunu a zdálo se, že mu přes tvář teče krev. Malý Pavlík se jednoho dne zeptal dědečka: „Dědo, kdo je ten člověk na kříži? Já se ho bojím!“ To se nemusíš bát,“ řekl dědeček. „To je Ježíš Kristus, Spasitel světa. Ježíše se bát nemusíš, ten je láska sama. On chtěl všechny lidi zachránit!“ Pavlík to nechápal, a tak se znovu zeptal: „A proč teda visí na tom kříži?“ „To mu udělali lidé,“ odpověděl děda. Následujícího dne ráno bylo na statku velké pozdvižení. Před statkem se shromáždila skupina lidí – sousedé, sousedky, pošťák a Pavlíkova babička. Ta dokonce

plakala. Přišel také dědeček a zeptal se: „Co se stalo?“ „Ztratil se Ježíš! Někdo ho odšrouboval!“ řekli mu a ukázali rukou na dřevěný kříž bez Ježíšova těla. Dědeček nic neřekl a tiše zamířil do Pavlíkova pokoje. Pavlík spal ve velké posteli a vedle něj ležel Ježíš. Byl krásně přikrytý a pod hlavou měl měkký polštář. U snídaně se dědeček Pavlíka zeptal: „Proč jsi to udělal a Ježíše sundal z kříže?“ „No, když vy jste nebyli schopni to udělat, musel jsem. Říkals přece, že Ježíš chtěl všechny lidi zachránit. A jak by to mohl udělat, když byl takhle přibitý? Na to přece potřebuje svobodu, ne?“ A dědeček s babičkou o této odpovědi dlouho přemýšleli.

K zamyšlení: Sami se nemůžeme zbavit hříchů, to může jen Bůh. Ježíš svým křížem vzal na sebe všechny hříchy, aby nás zachránil. Musíme mu to jen dovolit.

Květná neděle

Evangelium: Ježíšův vjezd do Jeruzaléma (*Mk 11,1-10; pašije: Mk 14,1-15,47*)

Motto: *Kříž přemáhá nenávisť láskou*

Příběh: Josef Toufar byl římskokatolickým knězem. Narodil se roku 1902 a zemřel roku 1950. Když byl farářem v Čihošti, stala se nevysvětlitelná a dosud nevysvětlená věc. Podle svědků se během mše pohnul půlmetrový kříž na oltáři několikrát ze strany na stranu a zůstal pootočený směrem ke kazatelně. Sám farář pohyb kříže neviděl a dozvzděl se o něm později. Bylo to v době hlubokého komunismu. Zpráva o zázraku se šířila, a tak komunisté dostali strach. Chtěli utlumit víru lidí a dokázat, že pohyb křížku farář předem připravil. Josef Toufar byl zatčen, krutě mučen, vyslýchán a přinucen k nepravdivým přiznáním. Po krutých výsleších zemřel a byl pohřben v hromadném hrobě. Jeho příbuzným oznámili jeho smrt až po čtyřech letech. Po revoluci byla otázka smrti Josefa Toufara znovu otevřena a roku 2013 církev zahájila proces jeho blahořečení. Josef Toufar se stal mučedníkem kvůli kříži.

Úkol: Kříž může být pro mnoho křesťanů – i dnes – otázkou života a smrti. Láska je silnější než smrt, nemá poslední slovo, protože Ježíš smrt překonal a vstal z mrtvých.

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

Nad kříž dolepíme žluté slunce – symbol Ježíšova zmrtvýchvstání.

Poznámka na závěr:

Pokud vás letošní námět zcela neuspokojil, můžete ho zkombinovat s už dříve zpracovanými projekty, které naleznete na našich webových stránkách. Je to například *Strom kříže – strom života* (2006), *Kříž – znamení lásky* (2007), nebo také další. Všechny najdete na níže uvedených webových stránkách.